

Супрун Л. В.,

доктор наук із соціальних комунікацій,
кандидат філологічних наук, завідувач кафедри журналістики
Національного університету «Острозька академія»

КВАЛІФІКАТИВ «НАЦІОНАЛЬНИЙ» У КОНТЕКСТІ ВІСНИКІВСЬКОЇ ПУБЛІЦИСТИКИ Д. ДОНЦОВА

Анотація. У центрі дослідницької уваги – валентнісні можливості ад'єктива «національний» у вісниківському дискурсі Д. Донцова. Розглянуто специфіку субконцептів із базовим компонентом «національний». Зроблено висновок про розлогість концептуального поля з кваліфікативом «національний», що додатково свідчить про роль і місце нації в державницькій теорії Д. Донцова.

Ключові слова: кваліфікатив «національний», субконцепт, Д. Донцов, вісниківський дискурс.

Постановка проблеми. Державоцентрична мовна ментальність Донцова-журналіста знаходить вияв також і в непрямих засобах вербалізації, серед яких домінує номінант «нація» та його деривати. Традиція розглядати «Літературно-Науковий Вісник» (далі – ЛНВ) як «культурологічне джерело духовного відродження української нації» [1, с. 1] усталюється саме в 20–40-і роки ХХ ст. завдяки публіцистичній і редакторській діяльності Д. Донцова. Журналіст підкреслював: «Беручи свої цілі – створити нову націю, воно (українство) повинно знати, що зачинає велику і небезпечну гру, яка вимагатиме від учасників витривалості і, передусім, ясності думки» [11, с. 826–827]. За кількістю репрезентацій у дискурсі ЛНВ концептуальне поле «нація» навіть переважає концептополе «держава». Однак це не дає нам підстав визнати мовну ментальність Д. Донцова націєцентричною. На відміну від нації в розумінні І. Франка в Д. Донцова вона не стала самодостатнім утворенням, а лише сходинкою до субстанції вищого порядку – держави. «Через націю до держави» – такий поступ українства головний вісниківський редактор уважав єдиною можливістю [2, с. 20; 3, с. 254]. Він писав: «Від наднаціонального клича – «держава передусім» до чисто-національного – «нація передусім» [14, с. 219].

Мету статті становить з'ясування валентнісних можливостей кваліфікатива «національний», уповні реалізованих у вісниківському дискурсі Д. Донцова. Із численних субконцептів, атрибутованих ним, найчастотнішим виявився субконцепт «національна ідея», засвідчений 27 разів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Наші спостереження не піонерні. У донцовознавчих розвідках зафіксовані аналогічні зауваження. Так, І. Огородник і М. Русин пишуть: «Ставлення Донцова до цієї філософської і культурної спадщини, ідей своїх сучасників досить специфічне в їх переломленні через одну-єдину ідею – національну, що стала альфою та омегою його світогляду, всіх теоретичних розмислів. У служінні цій ідеї він шов і «за Богом, і за Мамоною», еkleктичним чином використовуючи все те, що, на його думку, працювало на неї» [4, с. 74]. Про перманентне кореспондування субконцепту сам вісниківський редактор говорить, дефініціюючи нову українську національну ідею як таку, «яку – *contra plures* – ми здавно пропагуємо на сторінках цього журналу і його попередника, і де-інде» [24, с. 383–384].

Публіцист усвідомлює те, що знайдуться охочі упереджено й викривлено сприйняти його концепцію української національної ідеї, як-от: «Таким конкретним змістом – *mehr der bornierteste z наших демократів – нарешті заповняє п. Донцов свою абстрактну формулу української національної ідеї*» [13, с. 56]. Він наголошує, що ненависть до його доктрини спричинена тим, що «перша її мета – убрати в стислу, означену, яскраво відграничену форму – зміст **національної ідеї**» [17, с. 370].

На протигагу російській національній ідеї, яку головний вісниківець кваліфікує як «ідею пановання Росії над світом» [20, с. 358], українську національну ідею Д. Донцов позиціонує як «сприяючу і допомагаючу» [35, с. 166], «активно ділячу політичну ідею» [41, с. 359]. Конститутивні ознаки української національної ідеї Д. Донцова увиразнюються й завдяки іншим дискурсивним протиставленням, коли з протилежного боку опиняються «велика брехня нашого віку» [24, с. 378]; «наднаціональна (великодержавна) ідея» [14, с. 220]; «комуністична ідея» [12, с. 675]. Натрапляємо також у «Літературно-Науковому Віснику» на згадку про «італійську національну ідею» [33, с. 320].

З-поміж носіїв національної ідеї журналіст вважає за доцільне виділити «національно свідому, не імпотентну, а владолюбну меншість, яка <...> розширює її (маси – Л. С.) ідеали й домагання та надає їм характер боротьби за нову, свою **національну ідею**» [35, с. 172]; Т. Шевченка, «головного творця новітньої української **національної ідеї**» [29, с. 74]; «народ, який ще недавно нічого про неї (національну ідею – Л. С.) не чув» [23, с. 337]; письменників, що «лишилися вірні **національній ідеї**» [38, с. 336]. Д. Донцов резюмує: «Ось кого можемо назвати порушувачами силами історії» [35, с. 172]. В антагоністичному таборі згрупувалися «всякий – же ж, хто робить рекламу українізаторам» і тим самим «гальмує ствердження в масах власної **національної ідеї**» [42, с. 1111]; «сельробітці, москвофіли та новошляхівці», які «в Галичині відриваються від **національної ідеї**» [27, с. 338]; М. Хвильовий, що «висував постулат <...> своєї власної **національної ідеї**»; «письменники, які її (національну ідею – Л. С.) зрадили» [38, с. 336].

Традиція метафоричного відображення світу, притаманна донцовському мовомисленню, сприяє персоніфікації розгляданого субконцепту, що засвідчено в таких інтекстах ЛНВісника: «Коли подібне не вдасться зробити українській **національній ідеї**, – її лишиться тільки покласти до домовини...» [38, с. 335–336]; «**Національна ідея Гертика і Васютинського – мусить мріяти про один народ також і під оглядом культурно-національним і навіть релігійним**» [14, с. 220] та інших.

У своїй публіцистиці Д. Донцов ґрунтовно опрацював нову українську ідеологію. Журналіст виявив таку наполегливість у утвердженні її хоча б на шпальтах «Літературно-Наукового Вісника» («Вісника»), що й до сьогодні його пам'ятають як «апостола української ідеї» [5].

Кількісно репрезентативною виявилась також артикуляція субконцептів «національне почуття (почування)» та «національна свідомість».

Субконцепт «національне почуття (почування)», кодифікований 24 номенами, у мовній ментальності Донцова-журналіста символізує його критичне ставлення до розуму, знання в їхньому національному вимірі. Він «вважав, що саме інтелектуалізм довів українську націю до квієтизму, відмови від власної національної ідеї, створення свого роду універсалізму, в якому цілковито зникає національне почуття...» [6, с. 75]. У відродженні питомої емоційності вісниківський медійник бачить один зі шляхів етнічної реінкарнації, на що отримує різкий відгук опонентів: *«Не женіться за абсурдальною і безглуздою «зайвою і шкідливою» метою самостійності! Не піддавайтеся хоробливому національному чувству... Чекайте на «об'єктивні можливості!»* [11, с. 742].

Питання «Що значить національне почуття?» [30, с. 462] підштовхує публіциста до аналізу національних почуттів різних націй, а саме:

– французів: *«Та чиж можна посуватися аж до твердження, що стара Франція, навіть при кінці середніх віків не є нічим іншим, як тільки історичним, географічним і династичним агрегатом, в якому національне почування, як ми його розуміємо, ще не зматеріалізувалося?»* [21, с. 554];

– поляків: *«Вже Відень не противився маніфестаціям польського національного почування, в школах дозволений став Міцкевич, на вулицях обходи національних роковин»* (Д. Д., Що т. «укр.» Укр.:1099);

– росіян: *«Разом із ним вийшли переможно і всі ті вартости, які викляв Кремлівський сіябус: засади суспільної гієрархії, особистої ініціативи, релігія, національне почуття, до якого довелося апелювати самому Леніну»* [16, с. 332] тощо.

Методом заперечення Д. Донцов з'ясовує непроминальну сутність національного почуття: *«Не максималізм, не 2федераційна імперія, не «колоносфера», не власний соціалістичний рай ППС. Сею ідеєю є <...> «національне почуття»»* [30, с. 462]. В ідентифікації феномену беруть участь ад'єктивні кваліфікатори, наприклад: з притупленим **національним** почуттям [15, с. 281]; **ображеного національного** почуття [28, с. 752]; **збаламученого національного** почуття [11, с. 809]; **примітивного українського національного** почування [42, с. 1102] тощо.

В арсеналі донцовських національних почуттів особливе місце належить національній гордості, пор.: *«Отруйний подмух, <...>. від якого... ниділо почуття національної гордості...»* [23, с. 336]; національній гідності: *«З уст численних промовців говорило «ображене почуття національної і звичайної людської гідності», подоптане «братньою» російською демократією...»* [11, с. 805]; національній ненависті: *«... Якими дурними видадуться нам проповіді наших «культурників» проти «ширення національної ненависти»* [25, с. 180]; національному гніву: *«Чи Франція <...>. створена була <...> вибухом національного гніву...»* [21, с. 553–554] та національному егоїзму: *«...Фраза («все-ж таки, знаєте, соціалізм!») заглушує збуджений національний, чи клясовий егоїзм»* [40, с. 565] тощо. Трапляється також поодинокі експлікація національної образи: *«І досі в багатьох грудях живе почуття старої національної образи...»* [36, с. 68]; національного патріотизму: *В Росії – се було становище староросійського національного патріотизму* [14, с. 217].

Як бачимо, почуття, на яких наголошує Донцов-публіцист, за своїм характером далекі від сантиментів. Поклавши в ос-

нову пропонованого типу націоналізму «емоції, вольовість, фанатизм, сильний характер, дію» [7, с. 519], теоретик української державності робить ставку на почуття, у яких домінує вольовий елемент. З-поміж інших виділяється національна ненависть, що, за спостереженням М. Комариці, у концепції Д. Донцова визнається «рушієм боротьби за національну незалежність» [8, с. 266]. Такий вибір міг стати несподіванкою лише для не посвячених у специфіку донцовського характеру. Дослідник дискурсу носія непересічної мовної ментальності пише: *«Пристрасть та емоційність, з одного боку, безкомпромісність – з іншого – змушували інших стати соратником або ж ідейним ворогом»*. Така негація почуттів спричинена не лише особливостями рецепції світу журналістом, а й намаганням його «увести вольово-чуттєвий елемент у культурно-духовний простір Українця» [9, с. 89]. Заангажований «могутнім підємом національного почування» Донцов-вісниківець бачив у ньому «видимий знак незалежності нації» [21, с. 554], що, на наш погляд, зумовило представництво субконцепту.

Субконцепт «національна свідомість» завдячує своєю репрезентативністю (22 позиції) виконуваний ним націєтворчій функції. Д. Донцов неодноразово артикулює цю думку в дискурсі «Літературно-Наукового Вісника» («Вісника»). Він пише, що у Франції за Жанни д'Арк, а також в Америці під час боротьби за незалежність «з ударення ворожих сил спалахнула іскра національної свідомості, натхнула великою ідеєю розрізнені й приспані волі, злучила їх довкола спільного осередка, створила націю» [34, с. 321]. Національна свідомість, на думку вісниківського теоретика націоналізму, обов'язковою похідною має націю, пор.: *«Того другого чинника національної свідомості («протиставлення»), без якого нема національної свідомості взагалі, без якого нема нації»* [18, с. 609].

За відсутності дефініції національної свідомості публіцист розкриває її іманентні риси, залишаючись вірним собі. П. Дорожинський зауважує: *«Базуючись на відкиданні раціональності, Дмитро Донцов <...> надає пріоритетне значення у формуванні національної свідомості та патріотизму ірраціональним факторам, таким, як романтизм, ілюзіонізм, догматизм, фанатична віра у «свою правду»»* [10, с. 205]. Не інтелект, а почуття навантажені функцією продукування національної свідомості на шпальтах ЛНВ. Вони або номінуються в загальному (наприклад, *«Бо коли національні почування, які хочеться використати для скривлення національної свідомості в інший бік, за сильні, то кокетування з ними боком вилізе їх вихіснувачам»* [42, с. 1109], або ж конкретизуються (*«Що з двох чинників складається національна свідомість – як казав Бенда – з любови і з ненависти, се Драгоманову й не снилося»*) [18, с. 608].

З гіркотою констатує Д. Донцов майже одноставне громадське переконання про відсутність національної свідомості в українців. Одна й та сама думка рефреном проходить через різні вісниківські статті: *«Не можна розпикати до національного жару тієї національної свідомості, якої маси українські на теперішній стадії розвитку ще не одідичили»* [36, с. 72; 35, с. 168]. Така невтішна ситуація, на думку опонентів, який цитує журналіст, зумовлена об'єктивними чинниками, зокрема відсутністю держави: *«Націоналізм український <...> був би можливий тоді, коли б перед тим існувала українська держава, коли би в тій державі витворилась українська свідомість національна»* [35, с. 168].

Послідовно маніфестуючи принцип «від нації до держави», головний вісниківський редактор закарбовує на сторінках ЛНВ своє бачення проблеми: національна свідомість українців –

це реальність, яка, однак, потребує ґрунтовного корегування: «Писав так ще перед війною, <...> перестерігаючи саме проти тої суттєвої хвороби нашої **національної** свідомості: ...проти атрофії «волі протиставитися», проти віри в омани...» [18, с. 609–610]. Відстоюючи свої позиції, він проводить історичні паралелі, за допомогою яких з'ясовує цілковиту нездатність етносу без національної свідомості до громадських перетворень: «Ні соціальна, ні інша революція, з браку клясової та **національної** свідомості ізраїльтянам не була ані на гаді» [11, с. 732]. Й абсолютною невдячною справою для політика, журналіста, будь-якого іншого громадського діяча – покласти певні надії на етнічну групу, позбавлену національної свідомості: «Очевидно, збудувати щось на **національній** свідомості племені, яке її не має – ніякий Наполеон не втне» [35, с. 168].

Субконцепти «національний рух» і «національна думка» мають однакову кількість експлікацій у вісниківському дискурсі (21).

Нами не виявлено однозначного тлумачення субконцепту «національний рух». Трапилось навіть ототожнення його із самим націоналізмом. Цитуючи Р. Дмовського, публіцист зауважує конститутивну ознаку національних рухів: вони «поглиблювали відношення до рідного краю» і тому «в європейських краях називалися націоналізмом (в протиставлення до інтернаціоналізму)» [24, с. 378].

З інших характеристик національного руху увагу вісниківського редактора затримують такі: «попередня довголітня вперта праця прихильників» [19, с. 363]; «на чолі <...>. нові люде [43, с. 69]; «люде, що гордили “єдиним фронтом” манекинів, будуючи свій єдиний фронт людей, знаючих чого вони хочать» [33, с. 326]; «метою <...> було власне розломити сі «рамки»... в яких неможливе здобуття політичних прав [31, с. 277].

Зрозуміло, що доктор Д. Донцов актуалізує специфіку українського національного руху. Іноетнічні національні рухи лише відтіняють у вісниківському дискурсі предмет публіцистичного аналізу. Так постають «новітні національні рухи»: «італійський націоналізм»; «фашизм, перший в Європі національний рух, який прийняв і примінив в боротьбі (з марксизмом) методи марксизму» [24, с. 378] тощо. Методом порівняння журналіст з'ясовує сутність розгляданого явища: «В протівність великим, згаданим у горі рухам, український **національний рух 1917–21 р.** був не стільки народньо-революційний, як демократичний...» [43, с. 64]. Демократичність українського національного руху, на думку Д. Донцова, призводить до його вразливості. Завжди знаходились охочі цей рух ліквідувати.

Ідеальною ситуацією для державотворення теоретик української державності вважає синкретичне поєднання національних і соціальних рухів. Він пропагує «націоналізм, що **національним** рухам надає вигляд та ідеологію соціальних, а соціальним – цілі і розмах **національних**» [43, с. 68].

Національна думка закарбована на сторінках «Літературно-Наукового Вістника» («Вістника») Д. Донцова як утворення, що потребує суттєвого вдосконалення. Субконцепт кодифікується на перетині таких концептзмінних: «**зблуканий човен нашої національної думки**» [37, с. 130]; «**бездогматична українська думка національна... столочена й досі чужими догматами**» [36, с. 74]; «**ідентичність тої кризи, яку переходить наша національна думка в сім краю і поза ним**» [36, с. 76] та інші.

Публіцист натхненно констатує перші тенденційні ознаки локального пробудження національної думки: «**Минулий май <...> вніс деяке змішання в ряди нашого партійництва тут, а там – сильний зріст національної думки**» [22, с. 335–336] тощо. Зразком для наслідування визнається національна думка

Європи: «**Над Європою сходить зоря нової епохи... епоха народження нової національної думки... Національної думки, випосаженої в нову силу, новий дух – далекий забобонам старечого лібералізму, готовий боротися і знищити інтернаціоналізм його власними методами**» [24, с. 383].

Головну причину того, що «запрягли в ярмо вільну національну думку» [26, с. 324], Донцов-вісниківець бачить у такому факті: «**Досі українська національна думка розвивалася під сильним впливом раціоналізму**» [39, с. 76]. Проте завжди вистачало й зовнішніх детермінантів деградації національної думки [32, с. 51].

Незважаючи на все це, вісниківський теоретик націоналізму сподівається на незворотне становлення української національної думки. Його надії підтримуються самим розвитком подій в Україні: «**Тут же – такі зявища, як розлам сельроба, та інші дають право сподіватися, що національна думка, хоч і по тяжких змаганнях, але таки перейде до наступу проти епігонства. Але лише тоді, коли його активно будемо поборювати. Коли нашою працею керуватимуть не чужі формули і омани, а власний національний імператив**» [22, с. 336].

Інші субконцепти з базовим кваліфікативом «національний» представлені у вісниківському дискурсі Д. Донцова більшою чи меншою мірою спорадично.

Висновки. Як бачимо, концептуальне поле ад'єктива «національний» широке й розлоге, що додатково свідчить про роль нації в державницькій теорії Д. Донцова. Субконцепт «нація» займає своє, визначене йому місце в тій мовній призмі, крізь яку читачі «Літературно-Наукового Вістника» («Вістника») осягають дійсність, і впливає на світосприймання та мислення аудиторії, корегуючи їх у напрямі державності.

Література:

1. Леськова М. «Літературно-науковий вісник» як культурологічне джерело духовного відродження української нації (20–40-і роки ХХ ст.): автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.01.08 «Журналістика» / М. Леськова. – К., 1996. – 18 с.
2. Квіт С. Дмитро Донцов і «Літературно-Науковий Вістник» («Вістник») на тлі розвитку української літератури і журналістики 20-х – 30-х років. Ідеологічні, естетичні та організаційні принципи / автореф. дис. ... докт. філол. наук : спец. 10.01.08 «Журналістика» / С. Квіт. – К., 2000. – 36 с.
3. Кость С. Західноукраїнська преса першої половини ХХ ст. у всеукраїнському контексті (засади діяльності, періодизація, структура, особливості функціонування) / С. Кость. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. – 514 с.
4. Огородник І. Донцов Дмитро / І. Огородник, М. Русин // Огородник І. Українська філософія в іменах : [навч. посібник] / І. Огородник, М. Русин ; за ред. М. Тарасенка. – К. : Либідь, 1997. – С. 73–77.
5. Снегірьов Д. «Апостол української ідеї». Згадуючи Дмитра Донцова / Д. Снегірьов [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.aratta-ukraine.com/text_ua.php?id=1933.
6. Огородник І. Донцов Дмитро / І. Огородник, М. Русин // Огородник І. Українська філософія в іменах : [навч. посібник] / І. Огородник, М. Русин ; за ред. М. Тарасенка. – К. : Либідь, 1997. – С. 73–77.
7. Прокоп М. Дмитро Донцов (1883–1973) / М. Прокоп // Прокоп М. Напередодні незалежної України. Спостереження і висновки / М. Прокоп. – Нью-Йорк ; Париж ; Сідней ; Торонто ; Львів : Наукове товариство ім. Шевченка, 1993. – Т. 62. – С. 511–523.
8. Комариця М. «Ecclesia» чи «Patria»? (Д. Донцов та Католицьке літературне угруповання у Галичині міжвоєнного двадцятиліття) / М. Комариця // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. – Львів : Львівська обласна книжкова друкарня, 2004. – Вип. 12. – С. 263–283.

9. Пастух Б. Володимир Винниченко і Дмитро Донцов: онтологічний конфлікт / Б. Пастух // Слово і час. – 2008. – № 10. – С. 84–89.
10. Дорожинський П. Дмитро Донцов – критика деяких його поглядів на націоналізм (Дмитро Донцов і організований український націоналізм) / П. Дорожинський // ОУН: минуле і майбуття : [збірник] / відп. редактор С. Таран, відп. за випуск Н. Караванська. – К. : Фундація ім. О. Ольжича, 1993. – С. 203–212.
- Джерела ілюстративного матеріалу:*
11. Донцов Д. Авіронове насіння / Д. Донцов // Вістник. – 1937. – Річник V. – Т. IV. – Кн. 10. – С. 731–755; Кн. 11. – С. 803–830.
12. Донцов Д. Агонія большевизму і Еклезіяст / Д. Донцов // Вістник. – 1933. – Річник I. – Т. III. – Кн. 9. – С. 673–694.
13. Донцов Д. Агонія одної доктрини (Під новий рік) / Д. Донцов // Літературно-Науковий Вістник. – 1924. – Річник XXIII. – Т. LXX-XII. – Кн. I–IV. – С. 56–67.
14. Донцов Д. Від «держави» до «народу» / Devius // Вістник. – 1937. – Річник V. – Т. I. – Кн. 3. – С. 217–220.
15. Донцов Д. Відень і Київ / Д. Донцов // Вістник. – 1938. – Річник VI. – Т. II. – Кн. 4. – С. 281–287.
16. Донцов Д. В. Ленін / Д. Донцов // Літературно-Науковий Вістник. – 1924. – Річник XXIII. – Т. LXXXII. – Кн. I–IV. – С. 322–333.
17. Донцов Д. Вони і ми / Д. Донцов // Вістник. – 1936. – Річник IV. – Т. II. – Кн. 5. – С. 370–388.
18. Донцов Д. Гальванізатори трупів / Д. Донцов // Вістник. – 1935. – Річник III. – Т. III. – Кн. 7–8. – С. 592–611.
19. Донцов Д. Дві революції / Д. Донцов // Літературно-Науковий Вістник. – 1927. – Річник XXVI. – Т. XCIII. – Кн. IV. – С. 360–375.
20. Донцов Д. До старого спору / Д. Донцов // Літературно-Науковий Вістник. – 1926. – Річник XXV. – Т. LXXXIX. – Кн. IV. – С. 355–370.
21. Донцов Д. Жанна д'Арк (Історія і легенда) / Д. Донцов // Літературно-Науковий Вістник. – 1929. – Річник XXVIII. – Т. XCIX. – Кн. VI. – С. 545–556.
22. Донцов Д. Жовтень і май / Д. Донцов // Літературно-Науковий Вістник. – 1927. – Річник XXVI. – Т. XCIII. – Кн. VI. – С. 171–186; Кн. VIII. – С. 323–336.
23. Донцов Д. Загадка III-ої імперії / Д. Донцов // Вістник. – 1939. – Річник VII. – Т. II. – Кн. 5. – С. 326–342.
24. Д.Д., Кін.рос.рев. – Донцов Д. Кінець російської революції / Д. Донцов // Вістник. – 1933. – Річник I. – Т. II. – Кн. 5. – С. 374–384.
25. Донцов Д. Микола Макіявель (1527–1927) / Д. Донцов // Літературно-Науковий Вістник. – 1927. – Річник XXVI. – Т. XCIV. – Кн. X. – С. 169–183.
26. Донцов Д. Між молотом а ковалом / Д. Донцов // Вістник. – 1938. – Річник VI. – Т. II. – Кн. 6. – С. 371–386.
27. Донцов Д. Маса і провід / Д. Донцов // Літературно-Науковий Вістник. – 1930. – Річник XXIX. – Т. CI. – Кн. III. – С. 263–279; Кн. IV. – С. 331–351.
28. Донцов Д. Могікани демократії / Д. Донцов // Вістник. – 1935. – Річник III. – Т. IV. – Кн. 10. – С. 746–753.
29. Донцов Д. Памяти великого вигнанця (До 65 роковин смерті Т. Шевченка) / Д. Донцов // Літературно-Науковий Вістник. – 1926. – Річник XXV. – Т. XC. – Кн. V. – С. 66–74.
30. Донцов Д. Перспективи (по 25 травня 1926) / Д. Донцов // Вістник. – 1936. – Річник IV. – Т. II. – Кн. 6. – С. 452–469.
31. Донцов Д. Переяславська легенда / Д. Донцов // Літературно-науковий Вістник. – 1929. – Річник XXVIII. – Т. XCLIII. – Кн. III. – С. 275–278.
32. Донцов Д. Про баронів середовіччя і баранів з байки / Д. Донцов // Вістник. – 1936. – Річник IV. – Т. 1. – Кн. 1. – С. 50–66.
33. Донцов Д. Проблема поколінь / Д. Донцов // Літературно-Науковий Вістник. – 1928. – Річник XXVII. – Т. XCVI. – Кн. VII–VIII. – С. 318–328.
34. Донцов Д. Симон Петлюра / Д. Донцов // Літературно-Науковий Вістник. – 1926. – Річник XXV. – Т. XC. – Кн. VII–VIII. – С. 321–328.
35. Донцов Д. Тарговица чи Полтава? / Д. Донцов // Літературно-Науковий Вістник. – 1925. – Річник XXIV. – Т. LXXXVIII. – Кн. X. – С. 160–174.
36. Донцов Д. 1927 / Д. Донцов // Літературно-Науковий Вістник. – 1927. – Річник XXVI. – Т. XCII. – Кн. I. – С. 64–78.
37. Донцов Д. Трагедія Франка / Д. Донцов // Літературно-Науковий Вістник. – 1926. – Річник XXV. – Т. XC. – Кн. VI. – С. 125–130.
38. Донцов Д. Українсько-совітські псевдоморфози / Д. Донцов // Літературно-Науковий Вістник. – 1925. – Річник XXIV. – Т. LXXXVIII. – Кн. XII. – С. 321–336.
39. Донцов Д. Церква і націоналізм / Д. Донцов // Літературно-Науковий Вістник. – 1924. – Річник XXIII. – Т. LXXXIII. – Кн. V–IX. – С. 75–82.
40. Донцов Д. Ще про «Пилипа» і «Атенців» / Д. Донцов // Літературно-Науковий Вістник. – 1930. – Річник XXIX. – Т. CII. – Кн. VI. – С. 559–569.
41. Донцов Д. Що таке нація? / Д. Донцов // Вістник. – 1937. – Річник V. – Т. II. – Кн. 5. – С. 354–360.
42. Донцов Д. Що таке «українізація» України? (трохи соціології) / Д. Донцов // Літературно-Науковий Вістник. – 1929. – Річник XXVIII. – Т. XCX. – Кн. XII. – С. 1097–1111.
43. Донцов Д. Bellua sine capite (З нагоди пятилітніх роковин проголошення незалежності України) / Д. Донцов // Літературно-Науковий Вістник. – 1923. – Річник XXII. – Т. LXXIX. – Кн. I. – С. 58–71.

Супрун Л.В. Кваліфікатив «національний» в контексте вестниковської публіцистики Д. Донцова

Анотація. В центрі дослідницького уваги – валентнісні можливості ад'єктива «національний» в вестниковському дискурсі Д. Донцова. Розглянуто специфіку субконцептів з базовим компонентом «національний». Сделан вывод о широте концептуального поля с кваліфікативом «національний», что дополнительно свидетельствует о роли и месте нации в государственной теории Д. Донцова.

Ключевые слова: кваліфікатив «національний», субконцепт, Д. Донцов, вестниковський дискурс.

Suprun L. The attribute “national” in the context of herald journalism of D. Dontsov

Summary. In the center of research attention are combined opportunities of adjective “national” in herald discourse of Dmytro Dontsov. It is considered the specificity of subconcepts with basic component “national”. It is concluded about the wideness of conceptual field with the attribute “national”, further evidence about the role and the place of the nation in a state theory of D. Dontsov.

Key words: attribute “national”, subconcept, D. Dontsov, herald discourse.